

CONXI MOLONS/DIARI DE GIRONA

► **L'EDIFICI, VISIBLEMENT DEGRADAT**, està situat en ple centre de la ciutat. **1** Una imatge exterior de l'emblemàtic immoble que es va tancar l'any 1984. **2** L'escalinata de marbre és un dels elements més característics. **3** Una de les sales interiors en una visita que es va poder fer al 2003.

La «Sala Edison», 30 anys tancada

L'antic cinema es va clausurar l'any 1984 i, tot i les propostes, mai s'hi acabat actuant

L'equipament, dissenyat per l'arquitecte Azemar, es va inaugurar l'any 1905 convertint-se en el primer cinema de la ciutat. Va funcionar com un edifici emblemàtic de la ciutat fins al 1984, fa 30 anys. Des d'aleshores, va canviar de propietaris, es va presentar un projecte, hi ha hagut despreniments i silenci. Les últimes notícies apareixien al 2012, quan Figueres treballava per desencallar la iniciativa privada però, de moment, no s'hi ha concretat res.

EL REPORTATGE

Gemma Tubert
FIGUERES

Va tancar portes el 13 de setembre de 1984 i l'última pel·lícula que s'hi va visionar va ser *La invasión de los zombies atómicos*. La Sala Edison –també anomenada «Can Cusi»– va ser el primer cinema de Figueres i és també un edifici catalogat. Des que es va clausurar s'hi han plantejat múltiples intervencions i voluntats de compra per part de l'Ajuntament, que mai s'han materialitzat. Trenta anys després, l'edifici situat en ple centre de la ciutat continua tancat en un avançat estat de deteriorament. Les últimes notícies amb voluntat de desencallar-ho arribaven a finals de 2012 quan l'excalcalde i ara conseller, Santi Vila, va iniciar nous contactes amb el propietari, l'empresari Antoni Escudero, i plantejava la possibilitat de fer canvis al Pla General per permetre que s'hi desenvolupés una iniciativa amb usos residencials, espai polivalent, usos comercials i d'oficines. De moment, res s'ha concretat.

La sala es va inaugurar l'any 1905 i va convertir-se en el primer cinema de la ciutat i també en un

pioner, per les seves característiques –amb llum elèctrica–, de la demarcació. L'edifici, de l'arquitecte Josep Azemar, compta amb una façana modernista i amb múltiples elements per conservar com ara la sala de miralls o la imponent escalinata de marbre. També tenia una platea amb 800 butaques i un amfiteatre amb 500 més. Des que es va tancar, ha estat envoltada de múltiples polèmiques. De fet, als anys 90 l'Ajuntament ja exigia la seva restauració –tal com contemplava el pla especial històric i de catalogació d'edificis de la ciutat– si no se li venia l'equipament. El mateix any sorgia la possibilitat de desencallar la situació ubicant-hi la seu del museu del cinema amb la col·lecció de Tomàs Mallol.

La proposta va mantenir-se amb múltiples negociacions durant anys i el 1993, l'Ajuntament va assegurar que tornava a plantejar a la propietat adquirir la finca. Finalment, el museu va acabar a Girona i, el 1999, un grup de persones –entre les quals hi havia Genís Matabosch– van demanar fer-hi un museu del circ. La intenció era que l'Ajuntament comprés l'edifici per exposar-hi peces de col·leccionisme. Una opció que tampoc va fructificar. La paralització de l'espai i l'estat en què es trobava va provocar que l'any 2002 i arran d'unes fortes pluges s'ensorrés part de la teulada. Just un

L'excalcalde, Santi Vila, va assegurar estar disposat a canviar el planejament per poder desencallar-ho

any després, al 2003, Escudero comprava l'immoble amb la voluntat de fer-hi un centre comercial i d'oficines. La seva proposta passava per fer-hi també habitatges, un restaurant o un aparcament.

Urbanisme, en contra

La intenció era conservar alguns dels elements interiors però transformar en gran part l'edifici. L'Ajuntament, per la seva banda, va iniciar una modificació del Pla General per tal de fer-ho possible. Aleshores, l'empresari ja avançava que si el seu avantprojecte quedava retallat no es plantejaria tirar-ho endavant. Els tràmits van ser llargs. Uns mesos després Patrimoni congelava la iniciativa pendent de comprovar *in situ* l'espai. També va crear-se un grup de Defensa del Patrimoni per fer campanya en contra de la reforma. Consideraven que el projecte plantejat era un «desastre» i apostaven perquè l'Ajuntament ho comprés i li donés usos culturals a l'emblemàtica sala. Finalment, Urbanisme va rebutjar el projecte en considerar que la reforma «desfigurava

LA CLAU

EL PRIMER CINEMA
La ciutat també tenia el Jardí, el Savoy, Las Vegas i el Juncària

Quan es va obrir, la Sala Edison es va convertir en el primer cinema de la ciutat. Durant un temps va compartir aquesta funció amb el Jardí, el Savoy, Les Vegas, el Cinema Parco el Juncària. Tots van desaparèixer amb la irrupció dels multicinemes que es van instal·lar al recinte Firal.

LA XIFRA

12 MILIONS

El projecte del Grup Escudero

L'empresari va adquirir l'espai l'any 2003 i hi va plantejar una rehabilitació per crear-hi un espai comercial, habitatges, oficines, un restaurant o un aparcament.

l'edifici» i suposava una pèrdua dels valors pels quals va ser catalogat. Magrat això, l'aleshores alcalde, Joan Armangué, va animar al promotor a intentar reconduir-lo per atendre les peticions tant d'Urbanisme com de Patrimoni.

Des d'aleshores, múltiples intents, més demandes de protecció i desenvolupament per part de la

societat civil i tot per fer. La Sala Edison continua en peu al principi del carrer Sant Pau però en un estat de deteriorament clarament visible i sense que, de moment, s'hi hagi plantejat cap solució. Les últimes converses les va mantenir l'excalcalde Vila, que ja havia manifestat durant la campanya electoral de 2007 que la recuperació de l'espai seria una prioritat. Així, al setembre de 2012 Vila anunciava que havia iniciat nous contactes amb la voluntat de recuperar la idea inicial d'Escudero amb alguns canvis sempre preservant i fent compatibles els nous usos amb els elements a preservar.

Canviar el Pla General

Vila assegurava que l'estat ruïnós de l'edifici feia necessari que s'hi actués i, per això, mesos més tard plantejava, fins i tot, la possibilitat de fer canvis al Pla General per impulsar-ho. Llavors, Vila insistia que no es plantejava la possibilitat de descatalogar l'edifici però que la propietat tenia ganes de fer-hi alguna cosa.

Després d'això, no s'han fet més avenços. Des de l'Ajuntament asseguren que no hi ha novetats al respecte. Pel que fa a la propietat, aquest diari ha intentat contactar sense èxit amb Escudero per conèixer si es planteja alguna actuació a curt o mitjà termini. Mentrestant, l'edifici continua tancat.